

Vision - Koster om 5 år / LEA - funderingar

En grundläggande förutsättning

Min vision för hur Koster utvecklas fram till 2023 är inte orealistisk i sakfrågorna. Men genomförandet kräver en starkare lokal organisation än den som finns nu. Alla viktiga förändringar som skett på Koster sedan mitten på 70-talet, har startat som ett lokalt initiativ baserat på ideellt arbete. Innan dess har vägar, hamnar, föreningsbyggnader, etc. tillkommit genom ideellt arbete. Förståelsen för det ideella arbetets betydelse har emellertid radikalt försämrats. Därmed också viljan att använda tid till studiecirklar eller i lokala arbetsgrupper för att genomföra en ändring man förståndsmässigt ser behövs.

För att kunna genomföra den vision jag skisserat krävs en lokal, administrativ förstärkning av den typ Ulla Herlitz och jag skisserat i "*Den första samhällsnivån*". Vi har fått Kosternämnden men måste ge den fler händer att arbeta med. Det innebär att kommunen behöver avsätta resurser för att t.ex. en person, gärna med erfarenhet av lokalt utvecklingsarbete, under en period av minst fem år och med en normal heltids arbetsinsats på Koster, måste ta fram

allt det underlagsmaterial, som behövs för *en kvalitativ utvecklingsplanering grundad på demokrati*.

En viktig dimension i detta är *medborgardialogen* som måste starta med en stor öppenhet och ett intresse för att ta emot och dokumentera lokalbefolkningens kunskaper och initiativ. Den fördjupade översiktsplaneringen är därvidlag ett pedagogiskt arbetsmaterial. Till lokalbefolkningen tycker jag idag också man skall se de fritidsboende, många av dem vill se sig som en resurs för Koster's framtid som levande, hållbar bygd.

*

Koster – på väg mot hållbar samhällsutveckling

Syftet med min vision är dels att visa hur Koster kan utvecklas på ett hållbart sätt, dels hur en sådan utveckling positivt påverkar den ekonomiska utvecklingen på Koster och indirekt kommunens ekonomi. En tanke är då att resultaten från LEA – arbetet skall påverka kommunens politik på så sätt att man vidtar de åtgärder som behövs för att ta vara på och utveckla den potential för hållbarhet som Koster rymmer.

I begreppet hållbar samhällsutveckling inbegrips tre dimensioner; *ekologisk, social och ekonomisk bärkraft*. I de fem områden jag valt att formulera min vision - bostadssituationen, dagligservice, skola, barn- och äldreomsorg, lokal försörjning med mat och energi, utveckling av nya lokala arbetstillfällen samt kommunikationer med fastlandet - är dessa tre parametrar den grund beskrivningen utgår från.

1. Bostadssituationen

Problembeskrivning.

Tillgänglig statistik visar tydligt en trend mot en utveckling kännetecknad av stigande medelålder, färre personer i arbetsför ålder och med ett sjunkande antal barn och ungdomar. Detta hotar möjligheterna att utveckla lokala näringar på helårsbasis och att upprätthålla grundskola, vilket är en helt grundläggande förutsättning för att utveckla befolkningssammansättningen mot en mer normal situation. I takt med att allt fler äldre personer avlider eller tvingas flytta från Koster, kommer ytterligare helårshus omvandlas till fritidsbostäder. Bryts inte den nuvarande trenden kommer den framtida utvecklingen domineras av de fritidsboende och deras intressen samt en helårsboende befolkning dominerad av pensionärer. Under den intensiva semesterperioden finns ett stort antal serviceinstitutioner i huvudsak drivna av personer, som inte bor på Koster, de flesta inte i kommunen. Kosters långa kulturhistoria som produktiv kultur och potential för hållbarhet utvecklas inte för att bygga upp öarna. I stället exploateras dess värden för att bygga upp samhällen utanför Koster och kommunen. En slags modern form för kolonialism.

En direkt åtgärd för att bryta nuvarande trend är att bygga fler bostäder anpassade till mindre, helårsboende hushåll och hushåll med barn. Fastighetsmarknaden visar klart att den inte kan lösa denna samhälleliga uppgift dvs den ger på sikt ingen lösning. Lösningen finns i byggandet av attraktiva, kulturellt präglade bostäder och upplåtna med hyresrätt eller kooperativ hyresrätt. Bostäderna måste planeras och produceras på ett sätt som medför att hyreskostnaden anpassas för hushåll med normala inkomster.

Målet för en socialt bärkraftig befolkningsstorlek är att det bor ca 500 personer med en normal åldersfördelning. Det skall erfarenhetsmässigt ge underlag för att det kontinuerligt kommer nya barn till förskola och skola, två institutioner utan vilken ingen hållbar ut-

veckling kan uppnås. För detta behövs ett stort tillskott av nya bostäder, ca 80 – 120 stycken. (FÖP 2009)

Vision 2023

Den sammantagna effekten av olika insatser för fler bostäder för helårsboende är att befolkningsminskningen hejrats och vänts till en befolkningsökning. Medelåldern på den bofasta befolkningen har påtagligt sänkts. Huvudparten av hyresgästerna i de nya lägenheterna är i arbetsför ålder.

2023 har det har byggts 10 nya, små friliggande enplanshus med hyresrätt i Filjestadsområdet. De stod färdiga 2019. Husen har uppförts av Strömstadsbyggen AB som monteringsfärdiga från en husfabrik i Östeuropa. De utgörs av en basenhet på ca 60 m² innehållande kök och hygienutrymmen, ett allrum plus två sovrum. Till denna basenhet kan man i princip koppla 3 enheter placerade så att det i mitten bildas ett litet atrium. Enheterna, varav ingen innehåller anslutningar till vatten eller avlopp, kan byggas till utan att hyresgästen måste flytta ut under själva byggtiden.

På Kusters trädgårdar har man redan 2019 uppfört ett mindre antal bostäder varav några bebos av mantalskrivna personer. Kommunen har också låtit uppföra två bostäder på statlig mark för två invandrarfamiljer, som i samarbete med Kusters Trädgårdar skall arbeta med jordbruk.

Målet för utformningen av kommunens nya bostäder på Koster har varit att hyran skall sättas så lågt att den inte hindrar unga familjer att våga flytta till Koster. Det målet har uppnåtts. Vid presentationen sommaren 2019 fanns

husen tillgängliga i olika lägenhetsstorlekar. De presenterades som *"Det nya skärgårdsboendet"* i en utställning där de möblerats, trädgårdar hade börjat anläggas, etc. *Till varje lägenhet hörde en båtplats.* Detta var nog ett starkt skäl för en del att våga välja Koster. Genom aktivitet från kommunen och lokala föreningar, annonsering och artiklar i olika lokala och regionala tidningar, tv, etc. besökte många flera tusen personer utställningen. Under hösten blev alla lägenheterna uthyrda, några till personer som arbetar inom nationalparksförvaltningen och på Koster Marin. De förbättrade möjligheterna att komma till och från centralorten har bidragit till att unga hushåll med dubbelarbetande makar vågat språnget att bosätta sig på Koster.

Parallellt startades redan under 2018 en lokal arbetsgrupp för att ta fram idéer för ett större antal hyresbostäder på kommunens mark på Nordkoster. Dessa idéer kommunicerades med kommunens planavdelning. Detta har lett till att kommunen 2021 antog en detaljplan omfattande en första etapp om ytterligare ca 20 - 30 nya bostäder. Målet är att byggandet av nya bostäder på Nordkoster skall fortsätta efter det program som finns i den reviderade FÖP Kosteröarna 2018, dvs utveckla Koster till en attraktiv förort med minst 500 helårsboende personer.

Vid Kryssset på Sydkoster har Strömstadsbyggen 2019 uppfört ett tiotal mindre lägenheter med en flexibel lägenhetsammansättning. Dessa riktar sig i första hand till mindre hushåll med möjlighet att hyra ut en del av lägenheten under sommaren.

2. Service, skola, barn- och äldreomsorg

Problembeskrivning

Målet för en hållbar samhällsutveckling är att kunna garantera en socialt bärkraftig infrastruktur. Denna innehåller primärt att det finns en grundskola och en utbyggd förskola. Erfarenheter från andra ö- och skärgårdsområden visar tydligt att utan en fungerande för- och grundskola dör bygden. För att kunna behålla denna grundläggande förutsättning för en socialt bärkraftig, hållbar utveckling på Koster måste denna institution säkras. Det sker främst genom att befolkningsutvecklingen förändras mot att växa och få en mer normal ålderssammansättning. Men lokalt måste vi parallellt finna fram till former för en för- och grundskola som utgår från ett mindre antal barn än vad som är vanligt i kommunens andra skolor. Erfarenhetsmässigt måste detta initiativ komma från lokala krafter.

Västrabo, som är resultat av en studiecirkel kring boendeservicefrågor samhällsföreningen genomförde i början på 1990-talet, har genom att där inte finns dygnetruntservice, inte kunnat användas för den verksamhet det är planerat för. Det är byggt, ägt och förvalt av kosterborna genom KIFAB. Huset planerades för dygnet – runt-service efter ett löfte från dåvarande ordförande i kommunstyrelsen, Erland Lundqvist: "Bygger ni huset skall vi garantera verksamheten". Kommunen har emellertid inte fullföljt detta löfte varför öbor tvingas tillbringa sista skedet i livet på fastlandet med allt vad det innebär av färre besök, m.m. Huset har i stället fått betydelse som genomgångsbostäder och för äldre ensamstående.

En viktig funktion för en levande bygd är att det finns en fungerande livsmedelsaffär. När affären försvann på Nordkoster tvingades dess bofasta antingen ta över med linfärjan till affären på Sydkoster eller, vilket många tycker är enklare och bättre, åka in till Strömstad. De som har förvärvsarbete har dock möjlighet för att köpa de varor man behöver i Strömstad. För en familj med små barn och arbete på Koster är detta ingen bra lösning. Skall man stimulera dessa hushåll att flytta till eller bo kvar på Nordkoster, bör livsmedelsaffären göras mer tillgänglig.

Den nuvarande placeringen av affären innebär också omlastning från fraktfärjan till lastbil eller traktor med släp. Det innebär stora kostnader för affärsidkaren samtidigt som de täta turerna på sommartid och på smala vägar utgör en potentiell olycksrisk för cyklare och gående.

Vision 2023

På grund av det ringa barnantalet men också med målet att ge grundskolan på Koster en egen profil, erbjuds nu alla barn möjlighet till förskola, "dagis", och att kunna gå *hela* grundskolan på Koster. Det har gett ett elevantal som motiverar att skolan återetablerats och ingår i det kommunala ansvarstagandet. Från början var en del föräldrar skeptiska men information och studiebesök på andra orter har medfört att de nu ser positivt på förslaget. Modellen har man inspirerats av genom att hämta erfarenheter från en liknande ö-skola i Danmark. Fr.o.m. årskurs 7 sker *en del* av undervisningen i Strömstad, men huvudparten genomförs på Koster. I gengäld kommer det ut ungdomar i motsvarande ålder från Strömstad för att tillsammans med de lokala barnen arbeta med speciella ämnesinriktningar knutna till Kosterhavets nationalpark. Nationalparksförvaltningen har visat ett stort intresse för att utveckla denna skolform och har ställt en del av sina lokaler och personal till förfogande.

Den obligatoriska skolundervisningen sker i en nybyggd skola i anslutning till Naturum och stod färdig 2021. Den gamla skolan har byggts om till vandrarhem och för att kunna *ta emot elever från andra skolor*, efter en modell man inspirerats av från en ö-skola på AranMoore på Irland. Många föräldrar ser Kosters Nya Skola som ett at-

traktivt alternativ till den vanliga skolan i Strömstad och har valt att flytta till Koster för att deras barn skall få gå i Kosters Ö-skola.

Vid sidan av studier knutna till själva den obligatoriska undervisningen för grundskolan, kan KSK-husets lokaler och fotbollsplanen användas för fritidsverksamhet och bollturneringar, vilket också uppskattats av många idrottsklubbar på fastlandet, som förlägger vissa träningsperioder till Koster och studier på Naturum.

Västrabo, har äntligen bemannats på utlovat sätt av kommunen med bemanning dygnet - runt. Detta har - utöver möjligheten för dagligvårdbehövande äldre kosterbor att bo kvar på Koster- i sig skapat ett par nya, lokala arbetstillfällen.

Affären har flyttat till den plats vid Långegärde där Naturum ursprungligen planerats. Linfärjans teknik har förbättrats och det är nu enkelt för nordkosterborna handla i affären. Ingen extra avgift utöver årsavgiften gäller för resor över sundet. Affärens sortiment har nu ett starkt inslag av lokala produkter.

I anslutning till affären och med god kontakt med Koster-sundet ligger ett café, som drivin, vs som ett traditionellt europeiskt café med kaffe, öl, mindre maträtter, smörgåsar, desserter, etc. I anslutning till caféet finns också en lokal turistbyrå. Caféet har året runt blivit en populär träffpunkt för bofasta, delårsboende och besökare. På Västra Bryggan planerar man nu att bygga smala, enkelsidiga 3-våningshus med verksamhetslokaler för uthyrning. Platsen och tillgången till naturum och caféet har varit en bi-

dragande orsak till denna etablering och satsning. Företag med anknytning till kustkultur och fritidsverksamheter har anmält intresse som hyresgäster

Den f.d. livsmedelsaffären vid Kryssset på Sydkoster har övertagits av ett lokalt utvecklingsbolag som hyr ut lokalerna, bl.a. till ett litet mikrobryggeri och ett konsultföretag.

3. Lokal försörjning med mat och energi

Problembeskrivning

Namnet Koster syftar på att öarna i Kosterarkipelagen alltid setts som ett bra kosthåll, att de erbjudit en försörjning. Under århundraden från sen medeltid och framåt finns dokumenterat hur öarna också givit sina bofasta möjligheter för att bygga upp en viss "välfärd" genom export av främst skaldjur och fisk. Detta betyder att öarna, ur ett ekologiskt perspektiv, utöver en hög grad av självförsörjning, kunnat bidra till försörjning på platser utanför Koster.

Idag är emellertid situationen den omvända. Koster har blivit beroende av en mängd s.k. "skuggarealer" dvs platser utanför Koster, för sin försörjning av mat men också energi. Yrkesfisket har kraftigt reducerats och kan inte längre erbjuda öborna tillräckligt med skal- och fiskeprodukter. Större delen av odlingslandskapet ligger i träda eller används för bete eller hötäkt för nationalparkens betesdjur.

Vision 2023

2023 har vi på nytt börjat restaurera och använda nästan all tillgänglig mark för att försörja inte bara de fastboende utan också de besökande med lokal mat. 2020 kom en plan för att upprätta ett kulturminnesprogram för kulturland-

skapet. Det bygger till stor del på att restaurera det som finns kvar av det traditionella odlings- och beteslandskapet och har varit ett stöd för det lokala försörjningsmotivet.

Genom ett samarbetsprojekt mellan Migrationsverket, Nationalparksförvaltningen, kommunen och Kosters Trädgårdar har vi fått två invandrarfamiljer från Syrien, som vill pröva att etablera sig som bönder med inriktning på produktion av grönsaker, ägg, kycklingar, etc. Kommunen har byggt två bostäder på statens mark anpassade just för dessa familjer, vars försörjning är inriktat på jordbruk. Projektet har kommit igång 2021 -22 och det beräknas att de inflyttade familjerna skall kunna driva verksamheten vidare som egna företagare omkring 2026-27. De inflyttade barnen har funnit sig väl till rätta i den lokala förskolan och grundskolan. En extralärare kommer ut för stödundervisning i hemspråksundervisningen. Denne har funderat på att permanent bosätta sig på Koster.

Helena Torgilsmans verksamhet har vuxit genom ett aktivt samarbete med Kosters olika näringsställen, affären och de olika bofasta och delårsboende hushållen. De senare kan på sommaren köpa levande djur Helena sköter fram till att de slaktas på hösten. Köttet kan sedan hämtas av sina ägare. Slakten genomförs nu av litet lokalt ägt slakteri, som också slaktar andra djur producerade för öarnas hushållning och för besöksnäringen. Slakteriet har bildats som ett lokalt *svb-aktiebolag* med bofasta och delägare som aktieägare, (se Arén o Herlitz: "*Den första samhällsnivån*") . Detta har tillkommit bl.a. genom att de delårsboende bildat en lokal förening som stöd för sina egna intressen och öarnas utveckling som hållbara samhällen.

Öarnas kvarvarande två räktrålare har utvecklat sin avsättning av framför allt råräka till att förädlas på öarna. Fisket har fått den ekologiska inriktning som startats av föreningen Njord. Kommunen har i samarbete med Nationalparksförvaltningen fått del av den s.k. kustkvot, som gjort det möjligt för några fiskare på Koster att på hel- eller deltid bedriva ett hållbart fiske i nationalparken efter fisk och olika skaldjur – dock inte räkor. Fångsterna avsätts lokalt i kustsamhällena runt och i nationalparken.

Ostron har äntligen blivit en delikatess som förknippas med Kosteröarna. Staffan Greby har i ett lokalt projekt och med erfarenheter från sin verksamhet i Grebbestad, varit en viktig kunskapskälla. Statens stora ägandeinnehav av ostronbankarna runt Koster har arrenderats ut till ett lokalt företag som nu skördar ostron hela året. I anslutning till företagets lokaler i Brevik och i Vettnet finns små ostronbarer där man kan äta ostron och få något att dricka. Även caféet vid affären serverar ostron. Detta har blivit mycket populärt och lockar besökare ut till öarna under hela året. Speciellt under icke-sommarsäsong har samarbetet mellan lokala restauranger och de små ostronbarerna inneburit en ökad omsättning och längre säsong. För dem som vill finns möjlighet att äta ostron i samband med uppvärmda bad i badtunna.

Öarnas stora tillgång på solenergi fick en påtagligt ökad uppmärksamhet genom den studiecirkelverksamhet som startade 2017 av Kosters Fortbildningsinstitut. Det har så småningom inneburit att alltfler hushåll har etablerat sig som producenter av solenergi för hushållen och den mer och mer nästan helt soldrivna flottan av småbilar, mope-

der, elbussar. m.m. De olika etableringarna av solenergi har skapat ett nytt lokalt arbetstillfälle.

4. Utveckling av nya lokala arbetstillfällen

Problembeskrivning.

Tillbakagången av arbetstillfällen inom yrkesfisket har inte kompenenserats av någon ny stor näring. Omkring 1960 fanns ca 200 yrkesfiskare mantalsskrivna på Koster, idag finns knappt en 1/10-del av detta antal, många av dem pensionärer eller bedriver bara fiske i kombination med annan verksamhet. Besöksnäringen är idag den största näringskedjan i kommunen också på Koster. Men säsongen är mycket tidsbegränsad. Bristen på bostäder och åldrande befolkning reducerar efterhand möjligheten att rekrytera personer som på helårsbasis vill arbeta inom näringen. De lokala verksamheterna inom besöksnäringen verkar inte utvecklat någon mer organiserad form för samverkan med inriktning på säsongsförlängning och breddning av utbudet.

Bristen på bostäder och lämpliga verkstadslokaler kan vara en orsak till att det pendlar mer än ett dussintal hantverkare ut till öarna – varje dag! På sommaren kanske det dubbla! Av det lokala rederiets anställda bor idag de flesta på fastlandet. Få av de möjligheter till försörjning som finns inom t.ex. byggsektorn innehas av lokala hantverkare.

Den vision som fanns på 1980- och 90-talen om att datatekniken skulle medföra nya lokala arbetstillfällen på bl.a. attraktiva platser som skärgården, har inte uppfyllts. Andra faktorer bestämmer val av bostadsort även om datortekniken gör det möjligt för t.ex. fritidshusägare att i kortare perioder stanna kvar på "älsklingsplatsen".

Kosters och kommunens relativa isolering från vad som sker i andra skärgårds- och kustområden i kombination med en minskande be-

folkning i arbetsför ålder, innebär att man inte har låtit sig influera hur specifika nya arbetstillfällen och inkomstkällor kan uppnås.

Vision 2023

De olika lokala näringsidkarna med inriktning på service och olika tjänster och erbjudande till besökare, har börjat ett organiserat samarbete. 2018 startade projektet "Koster året runt". Det syftade till att informera besökare vad de kan göra året om på Koster; Var man kan äta frukost, lunch och middag, var och hur man kan bo, vad olika årstider erbjuder för speciella upplevelser, vad man gör när det regnar, blåser kallt eller är snö, hur man kan komma ut till den obebyggda skärgården, hur man kan delta i exkursioner för att studera och uppleva öarnas mycket speciella flora, varifrån man kan studera säl, atlantiska havsfåglar, möjligheterna för att bo på Ursholmens fyrplats, etc. I arbetet har man kunnat se vad som fattas av service och det kan kompletteras men också var det finns utrymme för nya verksamheter.

I projektet har man sett en rad med möjligheter som efterhand lett till olika åtgärder och nya lokala arbetstillfällen. Influerade av vad som sker i andra skärgårdar har de lokala arbetstillfällena ökat markant. Kvalitéen på olika erbjudande ligger nu på en mycket hög nivå. Det lokala värdskapet ses som föredömligt. Den utbyggda besöksnäringen året runt gynnar också helårsboendet genom att Koster har blivit en plats med många olika mötesplatser utöver de traditionella. De goda färjeförbindelserna på helgerna innebär också att personer på fastlandet åker ut till öarna för att äta, bada tunnbad med ostron, äta en god middag på tillverkad av lokala råvaror, ofta i förening med att man

promenerat Nordkoster runt, paddlat kanot, eller varit på guidade fågel-eller sälturer i skärgården.

Verksamheten på bl.a. Utö, i den norska skärgården och det ökande deltagandet i SRF:s och ESIN:s arbetsgrupper kring lokal utveckling i skärgård, har varit inspiration för lokala företagare att utveckla lokala verksamheter utanför den traditionella semestertiden.

I den *nya lokala tidning* alla bofasta och delårsboende finansierar genom prenumerationer, "Den nya Kosterkuri- ren", sprids all information kring dessa vitala samhällsutvecklingsfrågor.

5. Kommunikationer med fastlandet

Problem

Utvecklingen i samhället har medfört att allt fler av den bofasta befolkningen på Koster vill kunna ta del av det utbud som finns i Strömstad och närliggande tätorter söderut och i Norge. Omvänt vill många på fastlandet att det skall kunna finnas möjligheter att besöka vänner och publika verksamheter på Koster - men ändå kunna komma tillbaka till fastlandet på kvällen!

En annan aspekt gäller arbetspendling. Många personer har idag arbetstider som innebär att de har behov av att veta att de kan komma hem sent utan att behöva ta taxibåt eller övernatta i Strömstad. En orsak till att så få hantverkare, som nästan dagligdags arbetar på Koster inte vill eller kan ha sin bostad här, kan ha sin orsak i att deras partner inte vill eller kan förena sitt arbete med att bo på Koster. På öar där man kunnat lösa denna problematik är ofta sena, fasta kvällsturer varje dag, en förutsättning. I Göteborgs Södra

Skärgård kan komma från fastlandet varje kväll vid 23-tiden, på helgerna senare.

Vision 2023

I samband med att det uppfördes nya bostäder i Filjestad gjordes turlistorna om för höst-, vinter- och vårtrafiken. Man prövade att gå sena kvällsturer varje kväll och på helgerna efter en turlista inspirerad efter skärgårdstrafiken i Göteborgs Södra skärgård. Till en början var det inte många passagerare med efter hand vände både Kosterbor och folk på fastlandet att man i princip kunde komma ut och från Koster större delen av dygnet. Det innebar att det gick lättare för hushåll där t.ex. båda parterna i en familj förvärvsarbetade att bo på Koster. För öarnas restauranger blev de sena turerna från Koster in till Strömstad en möjlighet att få gäster året runt.

Man skulle lite förenklat kunna säga att den nya turlistan innebar att Koster på många sätt nu blev en mycket mer integrerad del av kommunen än den varit tidigare. Den eldrivna, lite mindre passagerarbåten som användes vid alla sena och tidiga turer, innebar att dessa turer kunde köras med mindre personal än de större båtar som trafikerade ön under mer normal dagstid.

För att hitta ekonomiska och smidiga förbindelser hade man nu också infört en lösning på Sydkoster med mindre, eldrivna bussar. Dessa mötte upp vid vissa turer när båten bara gick till Ekenäs på Sydkoster och körde då, efter modell som bl.a. prövats på Hven, hem passagerare som skulle till Kilesand eller Långagärde till deras hem. På Nordkoster lade båten vid dessa sena och tidiga turer bara till på Vettnet. Tanken var emellertid att när den nya bebyggelsen på Nordkoster kommer igång, att också här skall finnas en liten elbuss.

Införandet av en buss har medfört att öarna, tills 2023 bara på Sydkoster, har fått en taxitrafik. Det gör det möjligt för rörelsehindrade, sjuka eller äldre personer att kunna komma till och från platser på öarna under alla väderförhållanden. Under sommarmånaderna har taxitrafiken till och från öarnas olika näringsställen på ett påtagligt sätt ökat antalet besökare.

Taxiverksamheten bedrivs av ett lokalt företag och har blivit ekonomiskt genomförbart pga av att verksamheten under av de speciella förhållandena på öarna och efter förebild från bl.a. danska öar, slipper accis, vägskatt, taxiutbildning och taxametertvång. I stället har i samband med kommunen upprättats ett fastavgiftssystem.

Behovet av att öarna bättre skall fungera som **ett** samhälle, samt en plan om att passagerartrafiken under vintertid skall kunna gå tätare, har medfört att man diskuterat att ersätta linfärjan med en bred, kombinerad kaj och väg.

Koster 10 december 201712

Hans Arén